

**UCHWAŁA NR XLII/350/2022
RADY GMINY TWORÓG**

z dnia 23 czerwca 2022 r.

w sprawie zatwierdzenia "Planu Odnowy Miejscowości Boruszowice, Hanusek na lata 2022 - 2028"

Na podstawie zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Boruszowice, Hanusek na lata 2022 - 2028” Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U.2022.559 tj. z dnia 09.03.2022r.) Rada Gminy Tworóg uchwala, co następuje:

§ 1.

Zatwierdza się „Plan Odnowy Miejscowości Boruszowice, Hanusek na lata 2022 - 2028”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Tworóg

Beata Czierpka

Załącznik Nr 1 do Uchwały Rady Gminy Tworóg
Nr XLII/350/2022 z dnia 23 czerwca 2022r.
w sprawie zatwierdzenia „Planu odnowy
Miejscowości Boruszowice, Hanusek na
lata 2022-2028”

Plan Odnowy Miejscowości

B o r u s z o w i c e

H a n u s e k

Boruszowice, Hanusek 2022

I. Wstęp

Niniejszy dokument nosi nazwę: Plan Odnowy Miejscowości Boruszowice, Hanusek. Opracowanie to jest dokumentem określającym strategię działań społeczno-gospodarczych w perspektywie lat 2022-2028. Obszar realizacji Planu Rozwoju Miejscowości obejmuje swoim zasięgiem teren miejscowości Boruszowice i Hanusek. Plan Rozwoju jest dokumentem operacyjnym, określającym cele, priorytety i zasady wspierania zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Plan jest ukierunkowany na aspekty społeczne, ekonomiczne i środowiskowe tego rozwoju w sposób zrównoważony. Dokument zakłada prace dążące do poprawy relacji społecznych w ramach wzrostu czynnika integracji społeczności lokalnej, działania związane z poprawą bytową mieszkańców oraz wzrost znaczenia gospodarczego miejscowości będącej przedmiotem opracowania. Czas realizacji zadań uwzględnionych w opracowaniu uzależniony jest od okresów programowania.

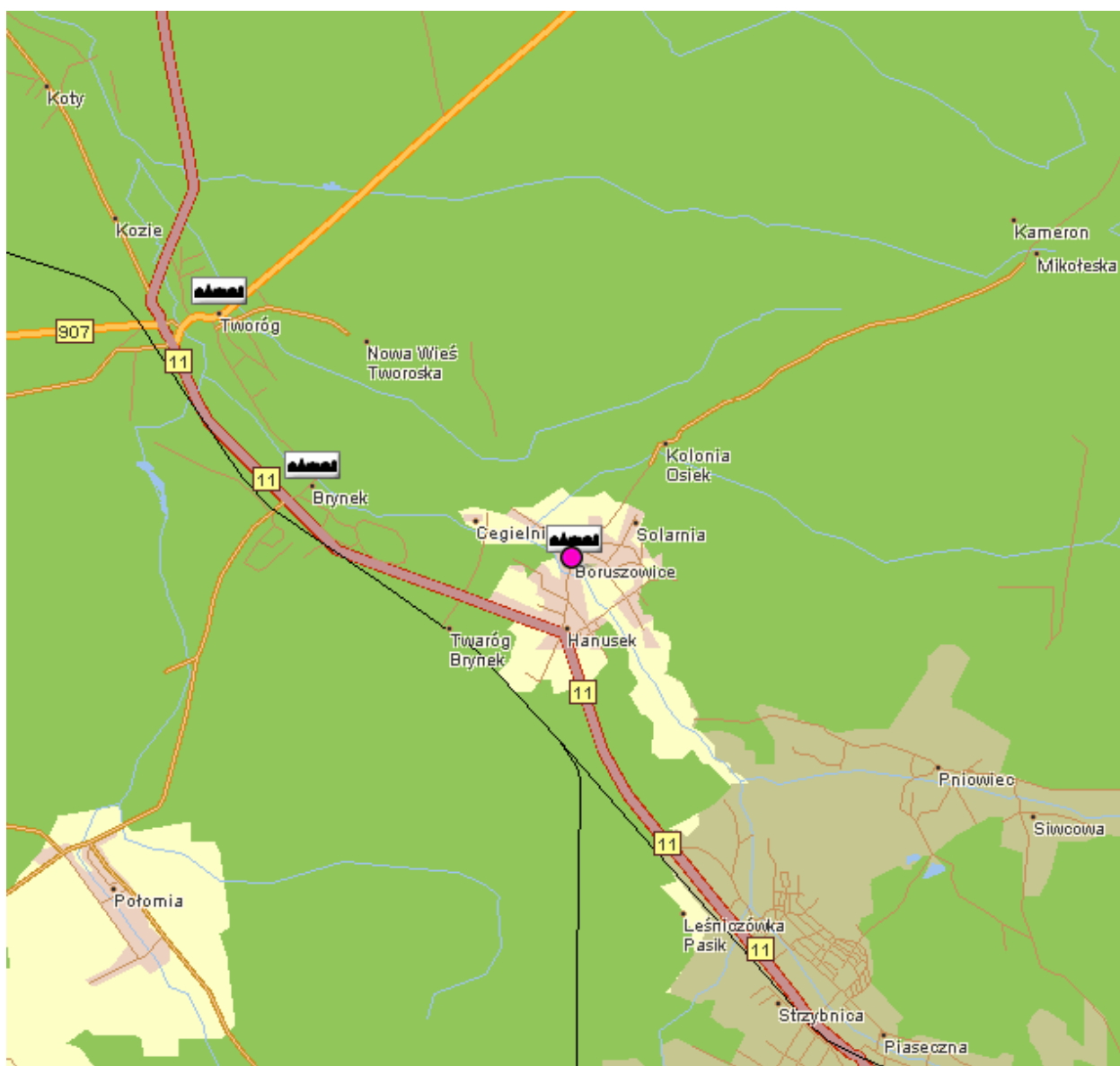
Plan Odnowy Miejscowości zawiera charakterystykę miejscowości Boruszowice, Hanusek jej historię, analizę zasobów miejscowości służącą przedstawieniu stanu rzeczywistego, analizę SWOT (zestawienie słabych i mocnych stron omawianej miejscowości) oraz plan inwestycyjny w kontekście uwzględnienia kierunków rozwoju miejscowości. Dokument ma charakter poznawczy, służy możliwie szerokiemu i kompleksowemu rozpoznaniu obecnego stanu miejscowości i potencjału rozwoju perspektywicznego. Stwarza również możliwości decyzyjne w sprawach podejmowania przedsięwzięć inwestycyjnych, które pozwolą na wcześniejsze podjęcie prac przygotowawczych dla planowanych inwestycji i działań w miejscowości Boruszowice pozwalających na wykorzystanie zasobów miejscowości i jej rozwój.

Dokument ma charakter otwarty i powinien być aktualizowany w miarę zaspokojenia potrzeb mieszkańców, zmieniających się warunków lokalnych i regionalnych, pojawienia się nowych wyzwań cywilizacyjnych w Unii Europejskiej, oddziaływujących na sytuację ogólnokrajową, uwarunkowania regionalne i lokalne. Umożliwi to między innymi wyznaczenie prawidłowych kierunków rozwoju lokalnego, powiązanych z zaangażowaniem miejscowych środowisk opiniotwórczych i środowisk zamiejscowych w planowaniu strategicznym, ułatwi ocenę stopnia przygotowania a następnie ocenę ewentualnie występujących przeszkód w realizacji przyjętych zadań, a także określenie efektów osiągniętych w wyniku wykonywanych zadań.

II. Charakterystyka ogólna miejscowości

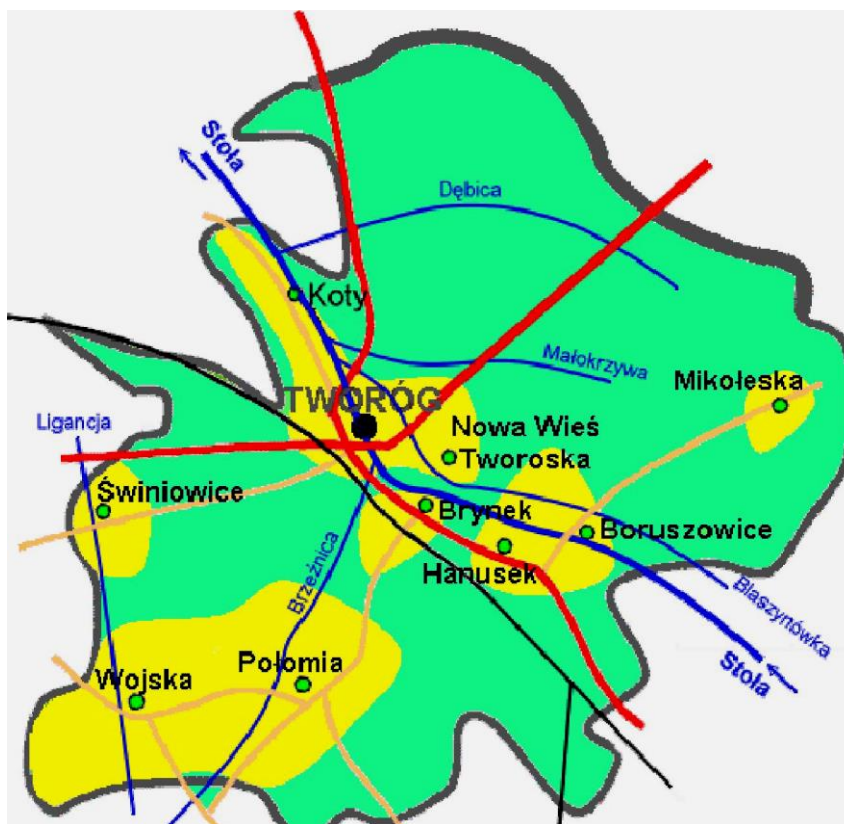
1. Położenie geograficzne

Miejscowości Boruszowice to wieś usytuowana w granicach administracyjnie należących do Gminy Tworóg. Gmina usytuowana jest w centralno-zachodniej części województwa śląskiego, w obrębie powiatu tarnogórskiego. Położenie geograficzne gminy określa się mianem „dzielnicy równiny opolskiej”. Gmina Tworóg obejmuje swym zasięgiem 10 sołectw: Boruszowice, Brynek, Hanusek, Koty, Mikołeska, Nowa Wieś Tworowska, Połomia, Świniowice, Tworóg, Wojska.

Mapa: **Mapa drogowa okolic miejscowości z zaznaczeniem wsi Boruszowice, Hanusek; źródło:**
<http://mapa.targeo.pl>

Wieś Boruszowice, Hanusek od siedziby Gminy Tworóg dzieli około 5,8 km od stolicy województwa śląskiego Katowic natomiast 37,5 km.

Mapa: **Mapa administracyjna Gminy Tworóg**; źródło: <http://www.tworog.pl/>

W dokumentach parafii starotarnowickiej miejscowość Boruszowice określana jest jako wieś leżąca „w sąsiedztwie boru”. Tworzyło ją kilka chałup „pod lasem”. Według Jerzego Bugajskiego miejscowość ta wymieniona jest w 1736 roku jako „Boruschowitz” pojawia się również data powstania miejscowości jako rok 1743. Potocznie zamiast Boruszowice używa się nazwy Boruszowiec. W 1743 roku we wsi zaczęła działać huta żelaza, która w 1894 roku ewoluowała w fabrykę materiałów wybuchowych, a w 1924 roku stała się wytwórnią papieru. Obszar miejscowości w latach 1920-1921 objęty był II i III powstaniem śląskim. W czasie plebiscytu dotyczącego przynależności do danej nacji większość mieszkańców głosowała za przyłączeniem do Polski. Boruszowice jak również Mikołeska stanowiły jedyne miejscowości Gminy Tworóg, które weszły w granice II Rzeczypospolitej.

Po II wojnie światowej nowe władze zlikwidowały przedwojenne gminy na rzecz gmin zbiorowych. 28 sierpnia 1945 roku Boruszowice, Mikołeska i Pniowiec stanowiły jedną gminę. W listopadzie 1954 roku gminę przekształcono w gromadę. W 1974 roku na krótki czas Boruszowiec stał się jedną z dzielnic Tarnowskich Gór, zaś od 1978 roku należy do gminy Tworóg.

W latach 1975-1998 roku miejscowość wpisywała się w granice województwa katowickiego, dziś administracyjne należy do województwa śląskiego. Jej powierzchnia wynosi 675 ha co stanowi 5,4% powierzchni całkowitej gminy, której łączna powierzchnia wynosi 12492 ha - 124,92 km².

Hanusek (niem. Hannussek) – wieś sołecka w Polsce położona w województwie śląskim, w powiecie tarnogórskim, w gminie Tworóg. W latach 1975–1998 miejscowość należała administracyjnie do województwa katowickiego. W okresie hitlerowskiego reżimu w latach 1936-1945 miejscowość nosiła nazwę Stollenwasser. 1 stycznia 1973 włączony do miasta Strzybnica. Według statutu gminy Tworóg miejscowość jest częścią sołectwa o nazwie Boruszowice i Hanusek

2. Walory przyrodnicze i krajobrazowe

Charakterystyka fizjograficzna

Miejscowość Boruszowice i Hanusek według podziału fizyczno – geograficznego, usytuowana jest w obrębie Równiny Opolskiej, stanowiącej wschodni fragment Niziny Śląskiej. Obszar ten obejmuje swymi granicami dolinę rzeki Małej Panwi wraz z jej dopływem Stołą. Charakteryzuje się występowaniem terenów płaskich – nachylenie terenu nie przekracza 5% - zbudowanych z piasków akumulacji wodnolodowcowej, wydmy (osiągających miejscami znaczne wysokości). Na omawianym obszarze występują liczne tereny leśne (jedynie niewielkie tereny wzdłuż rzeki Stoły są zagospodarowane).

Zarówno na terenie jak i w okolicach wsi zlokalizowanych jest wiele terenów bogatych przyrodniczo oraz obiektów stanowiących dziedzictwo przyrodnicze: lasy należące do kompleksu Lasów Lublinieckich, będących pozostałością Puszczy Śląskiej, rzeki, doliny rzeczne i potoki, stawki i oczka wodne oraz pola i łąki.

Klimat

Gmina Tworóg, a tym samym miejscowości Boruszowice, Hanusek leży w strefie klimatu środkowo-europejskiego z wpływami oceanicznego i kontynentalnego. Kierunki wiatrów są uzależnione do kierunku przemieszczania się głównych mas powietrza bez wpływu rzeźby terenu. Na omawianym terenie dominują wiatry południowo-zachodnie i zachodnie.

Suma średnich rocznych opadów waha się od 650 do 800 mm. Średnia roczna temperatura natomiast oscyluje w granicach od 7,5 do 8,5 °C.

Długość okresu wegetacyjnego 210-220 dni. Przymrozki wczesne występują od września, przymrozki późne natomiast trwają do kwietnia. Szata śnieżna zalega około 70-80 dni. Do szczególnie uciążliwych czynników należą spóźnione przymrozki wiosenne, oraz obfite opady śniegu.

Gleby

W Gminie Tworóg przeważają gleby pseudobielicowe, a w dolinach rzecznych mady aluwialne. Na terenie gminy przeważają gleby V i VI klasy. Ogólna ilość gospodarstw w gminie to 556 podmiotów. Dominującym rodzajem produkcji rolnej jest natomiast uprawa zbóż i ziemniaków.

Hydrografia

Omawiany obszar w całości należy do zlewni 2 rzędu rzeki Małej Panwi – prawobrzeżnego dopływu rzeki Odry. Północny obszar gminy odwadniany jest bezpośrednio do Małej Panwi, północno - centralna, zachodnia i południowa część odwadniana jest przez rzekę Stołę - zlewnia 3 rzędu - oraz jej dopływy - zlewnia 4 rzędu.

Zasilanie cieków na terenie całej Gminy Tworóg ma charakter gruntowo - śnieżno -deszczowy. Spływ wód z terenu gminy odbywa się w kierunku północno - zachodnim, zgodnie z biegiem naturalnego cieku - Stoły wraz ze swoimi dopływami.

Szata roślinna i zwierzęca

Obszar Gminy Tworóg charakteryzuje się harmonijnym krajobrazem leśnym (lasy iglaste i mieszane) z dominacją terenów dolinnych. To tzw. płuca śląska. Teren powiatu tarnogórskiego cechuje się bogactwem fauny i flory. W jego granicach zamieszkują okazy zwierząt chronionych np. bocian czarny, żuraw, czapla siwa, kruk, kozub. Obok nich tutejsze lasy zamieszkują jelenie, dziki, sarny, zające, bażanty a nawet wilki. Niektóre uroczyska kryją w sobie rezerваты leśne i pomniki przyrody. Miłośnik przyrody na pewno doceni sąsiedztwo parku krajobrazowego w sąsiednim Brynku z wyodrębnionym ogrodem botanicznym i występującą w zwartym skupisku ilość 3,5 tysiąca gatunków roślin, m.in. lipa drobnolistna, dąb szypułkowy. Zaznaczyć należy, że na południowy wschód od Boruszowic do 1992 znajdował się Rezerwat Dębów Boruszowickich.

Zdjęcie: **Rezerwat Dębów Boruszowickich**, źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Gmina_Twor%C3%B3g

3. Demografia

Boruszowice zamieszkiwane są przez 950 mieszkańców (stan grudzień 2020 r.). W analizowanym roku stosunek liczby kobiet (471 osób) do liczby mężczyzn (479 osób). Sołectwo Hanusek zamieszkiwane jest przez 578 mieszkańców (stan grudzień 2020 r.). W analizowanym roku stosunek liczby kobiet (302 osób) do liczby mężczyzn (276 osób).

Analiza przedziałów wiekowych ludności wsi Boruszowice oraz Hanusek pozwala na stwierdzenie, iż najliczniej reprezentowaną grupę stanowią osoby powyżej 70 roku życia. Takie rozłożenie liczebności grup wiekowych uznać należy za zjawisko stosunkowo negatywne. Sytuacja demograficzna miejscowościach Boruszowice i Hanusek jest analogiczna do ogólnopolskiego zjawiska starzenia się społeczeństwa.

4. Infrastruktura techniczna

	Sieć kanalizacji	Sieć wodociągowa	Sieć gazowa
Długość	21 na terenie gminy	114 km na terenie gminy	25 km na terenie gminy
Liczba użytkowników	2040 na terenie gminy	7000 na terenie gminy	brak danych

Tabela: **Aktualny stan zasobów infrastruktury technicznej w wsi Boruszowice i w Gminie Tworóg;**
źródło: Urząd Gminy w Tworogu

Sieć wodociągowa

Za gospodarkę wodną w zakresie zbiorowego zaopatrzenia ludności odpowiada Zakład Usług Komunalnych Tworóg sp. z o.o. Ogólna długość sieci wodociągowej wynosi 114 km, z czego w Tworogu 70 km, Wojsce 14,4 km, Połomi 6 km, Mikołesce 3,6 km, Boruszowicach 20 km. Stan techniczny ujęć, stacji uzdatniania wody oraz sieci wodociągowej jest dobry. Wyjątek stanowi sieć w sołectwach Boruszowice i Hanusek, w której konieczna jest wymiana rur azbestowo – cementowych na odcinku 3,15 km i stalowych na długości 16,85 km.

Sieć kanalizacji ściekowej

Na terenie gminy, w Tworogu od 1995 roku działa mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków typu SBR o przepustowości 2379 m³ / d. W założeniu miała ona oczyszczać ścieki z sołectw Tworóg, Koty, Nowa Wieś, Brynek, Boruszowice - Hanusek i Potępa oraz gminy Krupski Młyn. Obecnie jest ona obciążona w 28 %.

Osady ściekowe z oczyszczalni gromadzone są na poletkach osadowych na jej terenie i okresowo (co 4 lata) wywożone.

W celu uregulowania gospodarki ściekowej na terenie miejscowości Hanusek i Boruszowice planuje się montaż trzech oczyszczalni kontenerowych.

Sieć gazowa

W latach 2025-2026 planuje się zgazyfikować sołectwa Hanusek i Boruszowice.

Gospodarka odpadami

Do 1995 odpady z terenu gminy składowane były na nielegalnym wysypisku w Tworogu, obecnie rekultywowanym. Od 1996 roku, w wyniku podjęcia porozumienia komunalnego z gminami Pyskowice, Toszek, Rudziniec, Zbrosławice odpady komunalne deponowane są na składowisku w Pyskowicach. Usługami wywozowymi objęte są wszystkie

sołectwa gminy. Jednocześnie uchwałą Rady Gminy ogłoszono obowiązek bezpiecznego składowiska odpadów komunalnych we wszystkich gospodarstwach.

Prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Co roku organizowane jest sprzątanie ziemi.

Telekomunikacja

We wsi Boruszowice i Hanusek istnieje sprawny system telekomunikacyjny. Głównym operatorem stacjonarnej sieci telefonicznej jest Telekomunikacja Polska S. A. Dostępne są także połączenia za pośrednictwem operatorów telefonii komórkowej: GSM Plus, ERA, ORANGE, Play, T Mobile. Istniejąca sieć telefonii zapewnia sprawna realizację połączeń telefonicznych, faksowych oraz internetowych. Sieć telekomunikacyjna jest w dobrym stanie technicznym.

Komunikacja drogowa

Najważniejszymi drogami przebiegającymi przez Boruszowice i Hanusek jest droga krajowa nr S11. Poniższa tabela zawiera wykaz dróg przecinających miejscowość.

Sieć drogowa w miejscowości Boruszowice, Hanusek
droga krajowa nr S 11 relacji Katowice – Poznań
droga powiatowa 2352 S relacji Boruszowice – Kalety
droga gminna 649 013 S (skrzyżowanie z DP 3209 S ul. Wiejska Nowa Wieś Tworoska) oraz skrzyżowanie z DK 11 ul. Słowiańska)

Tabela: **Sieć drogowa w miejscowości Boruszowice; źródło: Urząd Gminy w Tworogu**

Wśród powyższych dróg znajdują się drogi o nawierzchni asfaltowej i drogi szutrowe, wymagające dużych nakładów inwestycyjnych. Stan techniczny sieci drogowej przebiegającej przez miejscowość Boruszowice oraz Hanusek jest niezadawalający – zarówno drogi powiatowe jak i gminne wymagają remontu, a w szczególności drogi asfaltowe i szutrowe.

W zakresie przewozów pasażerskich potrzeby mieszkańców Boruszowic i Hanuska zaspokaja Zarząd Transportu Metropolitalnego, ZTM – jednostka organizacyjna Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, utworzona 22 listopada 2017 w celu organizowania, zarządzania i nadzorowania lokalnego transportu zbiorowego na terenie miast należących do związku metropolitalnego i gmin ościennych. Przez miejscowość przebiega linia kolejowa relacji Katowice – Opole

Najważniejszą planowaną zmianą w układzie drogowym gminy Tworóg jest budowa drogi ekspresowej S11 Bytom – Kołobrzeg. W obrębie gminy projektowany przebieg drogi częściowo pokrywa się z istniejącym śladem DK11, a częściowo podlega modyfikacji. Jej celem jest ominięcie głównej, a zarazem prowadzącej przez najgęściej zabudowane

tereny osi komunikacyjnej gminy. W studium lokalizacyjnym dla drogi S11, opracowanym dla GDDKiA przewidziane zostały 2 różne warianty przebiegu. W pierwszym z nich droga krajowa zostaje przeprowadzona przez lasy położone na wschód od terenów zabudowanych miejscowości Tworóg, Nowa Wieś Tworoska i Boruszowice, stając się obwodnicą gminy. W drugim wariantcie droga prowadzi pomiędzy miejscowościami Tworóg i Nowa Wieś Tworoska, przecina kompleks leśny i omija miejscowość Hanusek od strony zachodniej.

Elektroenergetyka

Na terenie gminy stan sieci energoelektrycznych i zaopatrzenia w energię jest zróżnicowany. Na omawianym obszarze administracyjnym znajduje się komunalna stacja elektroenergetyczna oraz przebiega linia energetyczna 20 kV. Wszystkie gospodarstwa gminy są zelektryzowane, zaznaczyć należy jednak, że sieć energoelektryczna w niektórych miejscowościach wymaga modernizacji.

5. Infrastruktura społeczna i gospodarka

Infrastruktura społeczna na terenie miejscowości Boruszowice jest zadowalająca. W miejscowości realizowane jest nauczanie na poziomie przedszkolnym i podstawowym. We wsi mieści się również placówka kulturalna – biblioteka. W miejscowościach nie działają domy kultury oraz placówki opieki zdrowotnej (zadania z zakresu opieki i profilaktyki zdrowotnej świadczy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tworogu). W Boruszowicach znajduje się stadion klubu piłkarskiego LKS Olimpia Boruszowice.

Infrastruktura edukacyjna

Zadania z zakresu edukacji i opieki przedszkolnej w miejscowości Boruszowice realizowane są przez przedszkole gminne.

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II zlokalizowana na ulicy Szkolnej 2 pełni zadania z zakresu nauczania podstawowego. Nauczyciele zapewniają atrakcyjną realizację ścieżek dydaktycznych.

Życie kulturalne i społeczne

W miejscowości istnieje Koło Gospodyń Wiejskich. Ważną rolę odgrywa także sołtys oraz radna, którzy aktywnie działają na rzecz wsi. Mieszkańcy uczestniczą w wydarzeniach szkoły i przedszkola. Corocznie aktywnie biorą udział w uroczystościach organizowanych przez samorząd lokalne np. w Dożynkach Gminnych. W miejscowości Boruszowice znajduje się kościół do tej parafii należy także miejscowość Hanusek.

Na terenie miejscowości Hanusek i Boruszowice pielęgnuje się tradycje ludowe. Głównymi prekursorami tradycji i kultury regionalnej jest Koło Gospodyń Wiejskich działające ww. miejscowościach.

Członkowie Koła działają w celu tworzenia i wpisywania się w historię miejscowości oraz całej gminy Tworóg. Biorą udział w lokalnych wydarzeniach prezentując m.in. tradycyjne potrawy. Co roku przygotowują wieniec dożynkowy. W zimie podczas spotkań zajmują się rękodziełem. Organizują także spotkania z okazji Dnia Kobiet, Andrzejek, Mikołajki itp. Zajmują się kultywowaniem lokalnych obrzędów i tradycji.

Warto również wspomnieć o prężnie działającym Stowarzyszeniu Miłośników Boruszowic i Hanuska. Społecznicy pamiętają o lokalnej historii i o rekreacji, co przejawia się w następujących działaniach:

- Utworzenie dziedzińca przed dawnym kościołem poprzez montaż ławek wraz z małą architekturą, wykonanie ścieżek wysypanych kruszywem, nowym trawnikiem i nasadzeniem.
- Budowa kortu tenisowego;

Stowarzyszenie dba też o lokalną historię. Pod lasem, w sąsiedztwie starej leśniczówki w Hanusku, stał drewniany krzyż. Upamiętniał ofiary zarazy – żołnierzy wojsk napoleońskich, którzy w 1814 wracali spod Moskwy i zmarli w znajdującym się w pobliżu lazarecie. Potem pochowano tu również niemieckiego celnika i żołnierza lub żołnierzy radzieckich. Z biegiem lat krzyż spróchniał. Stowarzyszenie zajęło się odrestaurowaniem miejsca. Nie byłoby to możliwe, gdyby nie sponsor, który sfinansował prace. Stał tam nowy, 5-metrowy, dębowy krzyż, odnowiono figurkę ukrzyżowanego Jezusa, wykonano podmurówkę w kształcie krzyża oraz tablicę pamiątkową.

Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego

W Boruszowicach działa jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej. Jest ona usytuowana na ulicy Armii Krajowej 6 i włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Pomoc społeczna

Zadania z zakresu opieki i pomocy społecznej są realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tworogu. Terenem działania Ośrodka jest teren w granicach administracyjnych gminy, który podzielony jest na regiony opiekuńcze. Zadaniem Ośrodka jest zapobieganie sytuacjom losowym determinującym wykluczenie, dezintegrację osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Gospodarka

W miejscowości Boruszowice i Hanusek działalność gospodarczą prowadzą reprezentanci sektora prywatnego: branża gastronomiczna, zakłady stolarskie, tartak, handlowa, budowlano - usługowa.

6. Turystyka i dziedzictwo kulturowe

Boruszowice to mała wioska, która leży pomiędzy Stołą a ogromnymi borami. Przed wojną mieścił się tutaj posterunek graniczny, bo dosłownie 500 metrów dalej w obecnej wiosce Hanusek mieszkali Niemcy. Do Hanuska dojedziecie drogą krajową nr 11. Boruszowice to niezwykła miejscowość, w której zatrzymał się czas. Północno - wschodnia część wioski składa się z malowniczych domków, budowanych z pruskiego muru otoczonych ogródkami i zieleńcami. Pomiedzy nimi wiją się wąskie uliczki i wyrastają zabudowania gospodarcze. Również kościółek wybudowano w podobnym stylu. Niektóre budynki przypominają zabudowania w niemieckich landach czy północno-wschodniej Francji. Na północnym krańcu wsi znajduje się zabytkowy budynek fabryki papieru z 1894 roku. Majestatyczne ceglane zabudowania schowane są po części w lesie.

- ul Batalionów Chłopskich
  - budynek z wieżyczką na dachu z ok. 1900 r., na parterze poczta
  - przydrożny krzyż dziękczynny, wystawiony w 1946 za ocalenie wsi podczas wojny
- ul. Obrońców Pokoju
  - budynek z ok. 1910 - reprezentatywny typ domów z okresu Kolonii Fabrycznej
  - kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Bolesnej w świetlicy fabrycznej z 1910, zaadaptowany do celów sakralnych w 1970 r.
- ul. Fabryczna
  - Fabryka papieru w halach z 1894-1923 r. Zabytkowe maszyny papiernicze ścieralni i kotłowni z 1929
- ul. Traugutta
  - kapliczka św. Jana Nepomucena z poł. XIX wieku
  - krzyż z 1886 r. z polską tablicą inskrypcyjną
- ul. Sosnowa
  - piętrowy dom mieszkalny z ok. 1900 r.

W miejscowości Hanusek obiekty i obszary wskazane do ochrony zapisami planów miejscowych składają się:

- krzyż kamienny - skrzyżowanie ul. Piastowskiej i Chrobrego
- kaplica słupowa - ul. Chrobrego
- krzyż - ul. Chrobrego
- krzyż drewniany - ul. Strzelecka

III. Analiza zasobów miejscowości Boruszowice i Hanusek

Analiza zasobów miejscowości Boruszowice i Hanusek przeprowadzona została na podstawie danych statystycznych oraz informacji zgromadzonych przez Urząd Gminy w Tworogu.

Zasoby miejscowości to wszelkie elementy materialne i niematerialne znajdujące się w granicach danej miejscowości oraz otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości przy budowaniu czy realizacji publicznych i prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi. Przy analizie zasobów uwzględniono następujące kategorie: środowisko przyrodnicze, środowisko kulturowe, dziedzictwo religijne i historyczne, obiekty, tereny, infrastruktura, gospodarka i rolnictwo, sąsiedzi i przyjezdni, instytucje, ludzie, organizacje społeczne.

Poniższe zestawienie tabelaryczne ilustruje występowanie określonych zasobów we wsi Boruszowice i Hanusek, które mogą być wykorzystane na rzecz rozwoju miejscowości.

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
walory krajobrazu			x	
walory szaty roślinnej (np. runo leśne)		x		
cenne przyrodniczo obszary lub obiekty	x			
świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)		x		
osobliwości przyrodnicze		x		
wody powierzchniowe (jeziora, rzeki, stawy)	x			
walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)			x	
gleby, kopaliny	x			
podłoże, warunki hydrogeologiczne	x			
Środowisko kulturowe				
walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe			x	
walory zagospodarowania przestrzennego		x		
zabytki		x		
zespoły artystyczne	x			
Dziedzictwo religijne i historyczne				
miejsca, osoby i przedmioty kultu		x		
święta, odpusty, pielgrzymki		x		
tradycje, obrzędy, gwara		x		
legendy, podania i fakty historyczne		x		
ważne postacie historyczne	x			
specyficzne nazwy		x		
Obiekty i tereny				
działki pod zabudowę mieszkaniową			x	
działki pod domy letniskowe		x		
działki pod zakłady usługowe i przemysł			x	
pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po		x		

przemysłowe				
tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)	x			
placze i miejsca publicznych spotkań	x			
miejsca sportu i rekreacji		x		
Gospodarka, rolnictwo				
specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)	x			
znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe	x			
możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	x			
Sąsiedzi i przyjezdni				
korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)			x	
ruch tranzytowy			x	
przyjezdni stali i sezonowi			x	
Instytucje				
placówki opieki społecznej	x			
szkoły		x		
dom kultury	x			
Ludzie, organizacje społeczne				
OSP		x		
Koło Gospodyń Wiejskich	x			
stowarzyszenia	x			

IV. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Korzystne położenie komunikacyjne przy drodze krajowej nr S 11 Katowice-Poznań. 2. Obecność stacji kolejowej Tworóg-Brynek – korzyść dla rozwoju komunikacji. 3. Szeroki wybór działek budowlanych – migracja mieszkańców miast sąsiednich (Bytom, Zabrze, Gliwice) w celu zamieszkania we wsi Boruszowice i Hanusek. 4. Malowniczy krajobraz – miejscowość leży w otulinie Lasów Tarnogórsko-Lublinieckich. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zły stan infrastruktury drogowej. 2. Brak sieci kanalizacyjnej. 3. Brak infrastruktury gwarantującej bezpieczeństwo drogowe – chodników. 4. Brak inwestora dla upadłej Fabryki Papieru w Boruszowicach. 5. Zły stan sieci wodociągowej, brak gazyfikacji.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Znalezienie inwestora zastępczego dla Fabryki Papieru w Boruszowicach. 2. Doprowadzenie sieci kanalizacyjnej. 3. Sąsiedztwo drogi krajowej nr S-11 z węzłem w okolicach Tworogu. 4. Uregulowanie i oczyszczenie rzeki Stoły. 5. Modernizacja sieci wodociągowej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak rozwoju sieci wodociągowej. 2. Braki w infrastrukturze technicznej – sieci kanalizacyjnej. 3. Bezrobocie, które może być następstwem kryzysu ekonomicznego w gospodarce światowej.

V. Zidentyfikowane problemy

Mieszkańcy wsi Boruszowice i Hanusek definiując problemy wsi podają kwestię braków w infrastrukturze technicznej miejscowości. Poważną niedogodnością dla mieszkańców jest brak kompletnej sieci sanitarnej i niezadowalająca, wymagająca remontów infrastruktura drogowa (przede wszystkim ulic: Piastów, Mieszka I, Bolesława Chrobrego oraz Sosnowa). Inwestycje związane z wykonaniem sieci sanitarnej i drogowej we wsi Boruszowice i Hanusek to projekty priorytetowe.

Negatywnym zjawiskiem jest również postępujący niż demograficzny, migracja ludności w wieku produkcyjnym w poszukiwaniu pracy oraz wysokie bezrobocie związane z upadkiem Fabryki Papieru w Boruszowicach. Zjawiska te potęgują starzenie się społeczności oraz wzrost bierności mieszkańców, brak inicjatyw lokalnych i apatię społeczeństwa.

Kolejnym problemem jest brak atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu skierowanej do dzieci i młodzieży. Niedogodność stanowi brak odpowiednio wyposażonych obiektów sportowych i rekreacyjnych, które umożliwiłyby młodzieży integrację oraz atrakcyjne i aktywne spędzenie czasu pozalekcyjnego.

Malowniczy krajobraz, liczne lasy (miejscowość leży w otulinie Lasów Tarnogórsko-Lublinieckich). – czynniki te czynią wieś Boruszowice i Hanusek atrakcyjną turystycznie i przyrodniczo. Stworzenie odpowiedniej bazy obsługi ruchu turystycznego, rozwój agroturystyki oraz szlaków turystycznych rowerowych i pieszych wpłynęłoby pozytywnie na rozwój, promocję wsi oraz wzrost poziomu dochodów jej mieszkańców.

Inwestycje w infrastrukturę drogową i społeczną oraz częściowo jej modernizację, z pewnością zwróciłyby uwagę inwestorów zewnętrznych a inicjatywy lokalne w postaci

rozwoju agroturystyki przyciągnęłyby wielu turystów. Korzystny mikroklimat i żyzne gleby warunkują natomiast stały rozwój rolnictwa.

Rozwój kierunków wymienionych w analizie SWOT pozwoliłby na awans gospodarczy wsi Boruszowice i uczynienie z niej znaczącego ośrodka gospodarczego i rekreacyjno-turystycznego z bogatą bazą noclegową domów jednorodzinnych. Znalezienie inwestora zastępczego dla Fabryki Papieru w Boruszowicach przyczyniłoby się do aktywacji przedsiębiorczej miejscowości i spadku poziomu bezrobocia.

VI. Inwestycje we wsi Boruszowice i Hanusek

1. Inwestycje wykonane w ostatnim czasie

Ostatnio realizowane inwestycje na terenie miejscowości Boruszowice to:

➤ **PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ UL. NOWY ŚWIAT W BORUSZOWICACH WRAZ Z PRZEBUDOWĄ SIECI KANALIZACJI DESZCZOWEJ, ELEKTRYCZNEJ I TELETECHNICZNEJ**

Okres realizacji: III-IV kwartał 2017r

Opis:

W ramach zadania została przebudowana droga na odcinku o dł. 603m.

Przebudowa obejmowała wzmocnienie istniejącej nawierzchni poprzez wykonanie podbudowy na terenie działek 132/60, 222/24, 223/27 poprzez zmianę konstrukcji drogi, wykonanie nawierzchni bitumicznej wraz z budową sieci kanalizacji deszczowej oraz przebudowę kolidujących sieci: wodociągowej, elektrycznej i teletechnicznej.

Na całym odcinku wykonano przebudowę drogi o nawierzchni asfaltowej i szerokości 5,5m.

Całkowity koszt inwestycji: 428 973,83 PLN

➤ **PRZEBUDOWA ULICY OBROŃCÓW POKOJU W BORUSZOWICACH**

Okres realizacji: II kwartał 2017r

Opis:

Przebudowana została ulica Obrońców Pokoju w Boruszowicach o długości 780m.

Zadanie obejmowało m.in wykonanie nawierzchni i podbudowy drogi gminnej, regulację krętek ściekowych ulicznych i zaworów wodociągowych, ułożenie krawężników i obrzeży betonowych oraz ułożenie nowej nawierzchni zjazdów.

Całkowity koszt inwestycji: 341 665,46 PLN

➤ **TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ NA TERENIE GMINY TWORÓG**

Okres realizacji: 23.08.2018 – 31.12.2019 r.

Projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego)

Oś priorytetowa: IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna

Działanie: 4.3. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej

Poddziałanie: 4.3.1. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej –ZIT.

Opis:

Przedmiotem projektu jest kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Tworóg, która obejmuje m.in.: ocieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana oświetlenia na

energooszczędne LED oraz wymiana źródła ciepła. Projekt obejmuje budynek Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Boruszowicach.

2. Plan inwestycji na lata 2022 - 2028

Karty zadań ujęte w planie odnowy miejscowości Boruszowicach i Hanusku:

Zadanie 1	<i>Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Boruszowicach</i>
Cel zadania	Zwiększenie aktywności fizycznej oraz sprzyjanie tworzeniu warunków dla rozwoju sportu i prowadzenia zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.
Zakres prac	<ul style="list-style-type: none"> przygotowanie dokumentacji, wyłonienie wykonawcy inwestycji, wykonanie robót budowlano – montażowych
Beneficjenci ostateczni	<ul style="list-style-type: none"> mieszkańcy Gminy Tworóg,
Termin realizacji	2021-2022
Koszt zadania	1.200.000,00 zł
Źródła finansowania	Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego, środki własne

Zadanie 2	<i>Modernizacja sieci wodociągowej</i>
Cel zadania	Rozbudowa i uzupełnienie braków w infrastrukturze wodociągowej w celu poprawy bytu mieszkańców. Podniesie to standard życia i pracy na wsi oraz doprowadzi do wzrostu atrakcyjności mieszkaniowej, turystycznej i inwestycyjnej wsi.
Zakres prac	<ul style="list-style-type: none"> przygotowanie dokumentacji, uzyskanie stosownych pozwoleń i decyzji, wyłonienie wykonawcy inwestycji, wykonanie robót budowlano – montażowych,
Beneficjenci ostateczni	<ul style="list-style-type: none"> mieszkańcy miejscowości Boruszowice, potencjalni inwestorzy, turyści
Termin realizacji	2024-2026
Koszt zadania	1 000.000 zł
Źródła finansowania	WFOSiGW, środki własne

ZADANIE 3	Renowacja nawierzchni ulic
Cel zadania	Celem projektu jest poprawa infrastruktury drogowej, której stan jest niezadowalający, estetyki miejscowości, podniesienie standardu życia mieszkańców sołectwa Boruszowice oraz wzrost atrakcyjności inwestycyjnej. Wykonanie zadania polepszy stan drogi przyczyniając się do poprawy bezpieczeństwa jej użytkowników.
Zakres prac	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie dokumentacji, uzyskanie stosownych pozwoleń i decyzji, • wyłonienie wykonawcy inwestycji, • wykonanie robót budowlano – montażowych, • uporządkowanie poboczy
Beneficjenci ostateczni	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy Gminy Tworóg, • potencjalni inwestorzy, • turyści
Termin realizacji	2023-2025
Koszt zadania	1.000.000 zł
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy, fundusz polski łąd program inwestycji strategicznych

Zadanie 4	Doposażenie placu zabaw
Cel zadania	<p>Przedmiotem przedsięwzięcia jest doposażenie placów zabaw w sołectwie Boruszowice i Hanusek. Jak wykazała analiza SWOT słabą stroną miejscowości jest niedostateczna baza sportowo – rekreacyjna.</p> <p>Aktywne spędzanie czasu wolnego odgrywa istotną rolę w procesie rozwoju zdrowego społeczeństwa. Doposażony plac zabaw odgrywać będzie funkcję aktywnego i przyjemnego spędzania wolnego czasu oraz bezpiecznej zabawy dzieci, które nie uczęszczają jeszcze do szkoły, ale również miejsce spotkań i kontaktów mieszkańców. Konsekwencją wdrożenia projektu będzie poprawa bezpieczeństwa dzieci podczas gier i zabaw oraz stworzenie nowej infrastruktury społecznej we wsi.</p>
Zakres prac	<ul style="list-style-type: none"> • zasianie trawy • zakup i montaż urządzeń zabawowych dla dzieci (piaskownica, zjeżdżalnia, huśtawki, równoważnia, wszystkie urządzenia będą nowoczesne i bezpieczne – wszystkie urządzenia będą nowoczesne i bezpieczne – co będą potwierdzały stosowne certyfikaty. • zakup i montaż elementów dodatkowych (ławeczki drewniane, kosze na

	śmieci).
Beneficjenci ostateczni	<ul style="list-style-type: none"> mieszkańcy miejscowości Boruszowice, turyści
Termin realizacji	2025
Koszt zadania	100 000 zł
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> fundusz sołecki, budżet gminy

Zadanie 5	Budowa remizy strażackiej
Cel zadania	Uzupełnienie braków w infrastrukturze bezpieczeństwa przeciwpożarowego
Zakres prac	<ul style="list-style-type: none"> przygotowanie dokumentacji, uzyskanie stosownych pozwoleń i decyzji, wyłonienie wykonawcy inwestycji, wykonanie robót budowlano – montażowych, uporządkowanie poboczy
Beneficjenci ostateczni	<ul style="list-style-type: none"> mieszkańcy Gminy Tworóg
Termin realizacji	2021-2025
Koszt zadania	2.500.000,00 PLN
Źródła finansowania	RPO, środki własne

Zadanie 6	Remont przedszkola wraz z parkiem
Cel zadania	Rozbudowa i uzupełnienie braków w infrastrukturze edukacyjnej.
Zakres prac	<ul style="list-style-type: none"> przygotowanie dokumentacji, uzyskanie stosownych pozwoleń i decyzji, wyłonienie wykonawcy inwestycji, wykonanie robót budowlano – montażowych, uporządkowanie poboczy
Beneficjenci ostateczni	<ul style="list-style-type: none"> mieszkańcy miejscowości Boruszowice
Termin realizacji	2025-2028
Koszt zadania	3.000.000,00 zł
Źródła finansowania	RPO, środki własne

Zadanie 7	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w sołectwie Boruszowice
Cel zadania	Rozbudowa i uzupełnienie braków w infrastrukturze kanalizacyjnej w celu poprawy standardu życia i pracy mieszkańców. Doprowadzi to wzrostu atrakcyjności mieszkaniowej, turystycznej i inwestycyjnej wsi. Realizacja zadania przyczyni się także do poprawy stanu środowiska naturalnego
Zakres prac	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie dokumentacji, uzyskanie stosownych pozwoleń i decyzji, • wyłonienie wykonawcy inwestycji, • wykonanie robót budowlano – montażowych,
Beneficjenci ostateczni	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy miejscowości Boruszowice, • potencjalni inwestorzy, • turyści
Termin realizacji	2022-2024
Koszt zadania	9.000.000,00 PLN
Źródła finansowania	fundusz polski łąd program inwestycji strategicznych, środki własne
Zadanie 8	Budowa chodnika wzdłuż ul. B. Chrobrego w Hanusku
Cel zadania	Drogi przebiegające przez wieś nie posiadają chodników co ujemnie wpływa na wizerunek miejscowości. Poprawa estetyki wsi i zwiększenie bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców, a także osób przyjezdnych.
Zakres prac	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie dokumentacji, • wyłonienie wykonawcy inwestycji, • wykonanie robót budowlano – montażowych
Beneficjenci ostateczni	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy Gminy Tworóg,
Termin realizacji	2022-2024
Koszt zadania	1.200.000,00 zł
Źródła finansowania	program rządowy fundusz polski łąd - program inwestycji strategicznych, środki własne
Zadanie 9	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w

	<i>sołectwie Hanusek w obrębie ulic Saperów – Mieszka I</i>
<i>Cel zadania</i>	Rozbudowa i uzupełnienie braków w infrastrukturze kanalizacyjnej w celu poprawy standardu życia i pracy mieszkańców. Doprowadzi to wzrostu atrakcyjności mieszkaniowej, turystycznej i inwestycyjnej wsi. Realizacja zadania przyczyni się także do poprawy stanu środowiska naturalnego
<i>Zakres prac</i>	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie dokumentacji, • wyłonienie wykonawcy inwestycji, • wykonanie robót budowlano – montażowych
<i>Beneficjenci ostateczni</i>	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy Gminy Tworóg,
<i>Termin realizacji</i>	2024-2025
<i>Koszt zadania</i>	7.000 000,00 zł
<i>Źródła finansowania</i>	Środki PROW, własne Gminy Tworóg

<i>Zadanie 10</i>	<i>Modernizacja ul. Bolesława Chrobrego w Hanusku</i>
<i>Cel zadania</i>	Poprawa dostępności infrastruktury drogowej poprzez wymianę nawierzchni
<i>Zakres prac</i>	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie dokumentacji, uzyskanie stosownych pozwoleń i decyzji, • wyłonienie wykonawcy inwestycji, • wykonanie robót budowlanych, • uporządkowanie poboczy
<i>Beneficjenci ostateczni</i>	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy Gminy Tworóg
<i>Termin realizacji</i>	2023-2025
<i>Koszt zadania</i>	880.000,00 PLN
<i>Źródła finansowania</i>	PROW 2014-2020 , środki własne gminy

Na pytanie, „W jaki sposób mógłby Pan/Pani uczestniczyć w pracy na rzecz swojej miejscowości?” można wyodrębnić np. obszary, w których mieszkańcy mogliby pomóc w zakresie:

- pomoc w wykonywaniu wszelkich prac porządkowych, przy urządzaniu terenów
- zadbanie o czystość i porządek w miejscowości, poprawa estetyki miejsc wspólnych ale także domostw prywatnych,
- uczestnictwo w szkoleniach, pomoc organizacyjna na rzecz spotkań integracyjnych, imprez kulturalnych, festynów, warsztatów,

- działania związane z ochroną środowiska, jak np. segregacja odpadów.

3. Obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązaniu kontaktów społecznych.

W miejscowości Boruszowice i Hanusek znajdują się obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców. Sprzyjają one nawiązaniu kontaktów społecznych ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne.

Priorytetowym obszarem wśród wielu obszarów o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców Boruszowic i Hanuska jak i całej Gminy Tworóg jest modernizacja ulicy Bolesława Chrobrego w sołectwie Hanusek. Projekt ten jest ważnym elementem promocji rozwoju gospodarczego i społecznego gminy jak również pozytywnie wpływa na podniesienie poziomu życia mieszkańców Boruszowic i Hanuska oraz poprawia konkurencyjność regionu przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, jest odpowiedzią na potrzeby mieszkańców Gminy Tworóg.

Z przedstawionej poniżej analizy SWOT oraz z uwagi na deklarowane potrzeby mieszkańców sołectwa w zakresie poprawy stanu infrastruktury drogowej planowana jest przebudowa drogi gminnej nr 649 013 S. Inwestycje w infrastrukturę drogową mają znaczący wpływ na podniesienie poziomu jakości życia mieszkańców, poprawę stanu środowiska naturalnego, stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości i turystyki na terenie sołectwa Hanusek i Boruszowice.

W miejscowości Boruszowice i Hanusek przewidziano również zadania związane z polepszeniem infrastruktury technicznej (budowa sieci kanalizacyjnej, renowacja nawierzchni ulic, doposażeniu placu zabaw itp.), który w znacznym stopniu polepszy warunki komunikacyjne, bezpieczeństwa oraz komfort mieszkańców Boruszowic i Hanuska.

Ingerencja w ww. obszary życia społeczności Boruszowic i Hanuska wymagać będzie nakładów budżetu Gminy Tworóg. Uszczegółowienie wymienionych do realizacji zadań następować będzie corocznie uchwałami Rady Gminy w ramach budżetu gminy. Pełny zakres zadań możliwy będzie wówczas, gdy wsparte zostaną one środkami z funduszy unijnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalnego Programu Operacyjnego czy innych środków wdrażanych w przedmiotowym okresie objętym Planem Odnowy Miejscowości Boruszowice i Hanusek.

Pobudzenie aktywności mieszkańców w kierunku podejmowania działań wspierających rozwój społeczno-kulturalny i gospodarczy, a także działań, które doprowadzą do poprawy warunków i jakości życia mieszkańców będzie warunkiem koniecznym dla realizacji priorytetów niniejszego planu.

VII. Jaka jest wieś Boruszowice i Hanusek

Jak wygląda wieś?	Malowniczy krajobraz - miejscowość leży w otulinie Lasy Tarnogórsko-Lublinieckie.
Co ją wyróżnia?	Bogaty przyrodniczo krajobraz.
Z czego utrzymują się mieszkańcy?	Z pracy zarobkowej w zakładach pracy w ościennych gminach oraz z rolnictwa. Pozostałe osoby utrzymują się z rent i emerytur.
W jaki sposób rozwiązują problemy?	Zebrania, współpraca z Urzędem Gminy.
Jakie obyczaje i tradycje są pielęgnowane i rozwijane?	Tradycje związane z obrzędowością wynikającą z kalendarza liturgicznego oraz obyczaje lokalne: dożynki, etc.
Stan zabytków	Zabytki wymagają renowacji i rewaloryzacji.
Jakie jest rolnictwo?	Słabo rozwinięte.
Jakie są powiązania komunikacyjne?	Dogodne położenie komunikacyjne. Dobre połączenie z Katowicami.
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Uboga oferta dla dzieci i młodzieży. Potrzeba utworzenia punktu o charakterze rekreacyjno-sportowym i kulturalnym.

VIII. Wizja rozwoju miejscowości Boruszowice i Hanusek

Jak ma wyglądać wieś?	Budowa brakującej infrastruktury technicznej (sanitarnej) i modernizacja infrastruktury drogowej.
Co ma ją wyróżniać?	Charakter i funkcja ośrodka gospodarczego, turystyczno-rekreacyjnego i sportowego.
Z czego mogliby utrzymywać się mieszkańcy?	Z rolnictwa, z produkcji, z zatrudnienia w Fabryce Papieru w Boruszowicach, która winna być reaktywowana.
Co powinno być bardziej wyeksponowane w dziedzinie kultury i dziedzictwa.	Promocja miejscowości i wykorzystanie potencjału istniejących zabytków oraz walorów

	przyrodniczych terenu.
Jakie ma być rolnictwo?	Zmodernizowane, dochodowe, rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego.
Jakie powinny być powiązania komunikacyjne?	Usprawnienie komunikacji publicznej pod kątem podniesienia standardu i bezpieczeństwa komunikacji.
Co powinno być proponowane dzieciom i młodzieży?	Nowe obiekty rekreacyjne, hale sportowe, obiekty rekreacyjne, boisko.

IX. Zarządzanie

1. Wdrażanie

Stworzenie systemu zarządzania realizacją Planu Odnowy Miejscowości Boruszowice i Hanusek ma decydujący wpływ na utrzymanie wysokiej dynamiki w całym procesie wdrażania. Stopniowe wygasanie entuzjazmu towarzyszącego procesowi tworzenia Planu wśród samorządu i mieszkańców bez odpowiedniego systemu mogłoby doprowadzić do zaniechania realizacji inwestycji uwzględnionych w opracowaniu. System aktywizacji, o którym mowa to przede wszystkim:

- doskonalenie istniejących i tworzenie nowych instrumentów realizacji,
- monitorowanie realizacji celów i projektów,
- zmiany i aktualizacja Planu.

Instrumenty realizacji

Najważniejszym narzędziem realizacji Planu jest budżet gminy. Stopniowe tworzenie budżetu zadaniowego powinno usprawnić zarządzanie środkami publicznymi oraz stworzyć czytelny obraz operacji finansowych przeprowadzanych przez Radę Gminy. Dynamika wdrażania Planu ma swoje odzwierciedlenie w kolejnych budżetach. Zadania wynikające z Planu realizowane ze środków budżetowych można stosunkowo łatwo zidentyfikować.

Kolejnym instrumentem jest tworzenie dobrego klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości, wyzwalanie lokalnych inicjatyw gospodarczych. Usatysfakcjonuje to mieszkańców pod względem rynkowym jak i ekonomicznym oraz przysporzy budżetowi kolejnych podatników.

Ważne jest także stosowanie tak zwanego „montażu finansowego” przy dużych inwestycjach, to znaczy kumulacji środków pochodzących z różnych źródeł na realizację kolejnych zadań wynikających z planu. Stopniowe przechodzenie od konstruowania budżetu według dotychczasowych reguł do tworzenia budżetu zadaniowego.

W końcu istotne jest stworzenie odpowiedniego systemu marketingu miejscowości i gminy jako całości, (osiągnięcia samorządu, lokalnych przedsiębiorców, organizacji społecznych, mieszkańców i zasobów). Ułatwi to prowadzenie promocji wewnętrznej - skierowanej do mieszkańców gminy oraz promocji zewnętrznej.

2. Monitorowanie

Monitoring wspomaga proces zarządzania i dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania zadań wynikających z Planu - począwszy od pojedynczego projektu, poprzez cel i priorytet, a skończywszy na osiąganych efektach. W zależności od charakteru dostarczanych danych, monitoring dzielimy na rzeczowy i finansowy.

Monitoring rzeczowy

Monitoring rzeczowy dostarcza danych obrazujących postęp we wdrażaniu Planu oraz umożliwiających ocenę jego wykonania w odniesieniu do celów w Planie. Dane skwantyfikowane, obrazujące postęp we wdrażaniu oraz rezultaty tych działań zostały podzielone na trzy kategorie:

Wskaźniki produktu

Odnoszą się one do rzeczowych efektów działalności. Liczone są w jednostkach materialnych, np. długość nowo budowanych dróg; liczba budynków poddanych renowacji; ilość firm, które otrzymały pomoc, itp.

Wskaźniki rezultatu

Odpowiadają one bezpośrednim i natychmiastowym efektom wynikającym z wdrożenia Planu. Takie mierniki mogą przybierać formę wskaźników materialnych (skrócenie czasu podróży, liczba mieszkańców objętych selektywną zbiórką odpadów, liczba wypadków drogowych, itp.) lub finansowych (zwiększenie sprzedaży eksportowej firm objętych danym działaniem, zmniejszenie nakładów na bieżące remonty obiektów zabytkowych itp.).

Wskaźniki oddziaływania

Obrazują one konsekwencje Planu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów. Oddziaływanie może odnosić się do efektów związanych bezpośrednio z podjętym działaniem, chociaż pojawiających się po pewnym czasie (oddziaływanie bezpośrednie), jak i do efektów długookresowych, oddziałujących na szerszą populację i pośrednio tylko wynikających ze zrealizowanego działania (oddziaływanie pośrednie). Przykładowe wskaźniki oddziaływania to liczba innowacji wprowadzonych przez wsparte firmy czy instytucje w czasie 18 miesięcy po zakończeniu projektu (oddziaływanie

bezpośrednie), czy wskaźnik zatrudnienia 24 miesiące od zakończenia realizacji projektu (oddziaływanie pośrednie).

Monitoring finansowy

Monitoring finansowy dostarcza danych dotyczących finansowych aspektów realizacji Planu, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na niego środków. Wójt Gminy prowadzi ciągły monitoring finansowy podjętych zadań, sporządza raporty, które prezentuje Radzie Gminy podczas kolejnych planowych Sesji Rady (wydatki poniesione w okresie objętym raportem, wydatki poniesione od początku realizacji zadania, stopień realizacji zadania w %).

Sposoby oceny planu odnowy

Ocena planu prowadzona będzie na podstawie składanych raportów z prowadzonego, monitoringu rzeczowego i finansowego, opisu rozbieżności, jeśli takie powstaną pomiędzy planem a wdrożeniem zadania oraz analizą przyczyn i skutków rozbieżności. Dodatkowo raporty zawierać będą informacje nt. postępu realizacji planu finansowego w okresie sprawozdawczym oraz prognozę w tym zakresie na rok następny. Miernikami w prowadzonej ocenie będą wskaźniki np. nakład finansowy na 1 km drogi. Ocena dokonana będzie w sprawozdaniu rocznym, które Wójt Gminy składa Radzie Gminy podczas sesji, na której udzielane jest absolutorium za działania w roku poprzednim. Ocena szczegółowa zadań Wynikających z Planu nastąpi po zakończeniu i rozliczeniu inwestycji.

O Planie Odnowy Miejscowości Boruszowice, jak również o rozpoczynanych zadaniach, ich przebiegu i zakończeniu wszyscy mieszkańcy będą szczegółowo informowani. Informacje będą upowszechniane za pośrednictwem prasy regionalnej i lokalnej oraz zwyczajowo na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej Urzędu Gminy oraz bezpośrednio przez władze gminy na różnego typu zebraniach.

XI. Źródła

1. Informacje z Urzędu Gminy Tworóg i z ankiet informacyjnych przeprowadzonych wśród mieszkańców wsi Boruszowice i Hanusek.